

«Жалақы және еңбек жағдайлары»

Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы

Шығарылған күні: 06.02.2023

Келесі шығарылым күні: 05.05.2023

1. Негізгі ойлар

2. Жалақы динамикасы

3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы

4. Глоссарий

5. Әдістемелік түсініктемелер

6. Қатысты басылымдарға сілтемелер

7. Пайдалы сілтемелер

1. Негізгі ойлар

2022 жылғы IV тоқсанда Қазақстан Республикасы бойынша айлық жалақының орташа мәні 2021 жылғы тиісті тоқсанға қарағанда 22,9%-ға өсіп, 338 715 теңгені құрады.

Қазақстан Республикасындағы жалақының медианалық мәні бағалау бойынша 2022 жылдың IV тоқсанында 11,9%-ға өсіп, 204 168 теңгені құрады.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап ең төменгі жалақы 70000 теңге мөлшерінде белгіленді.

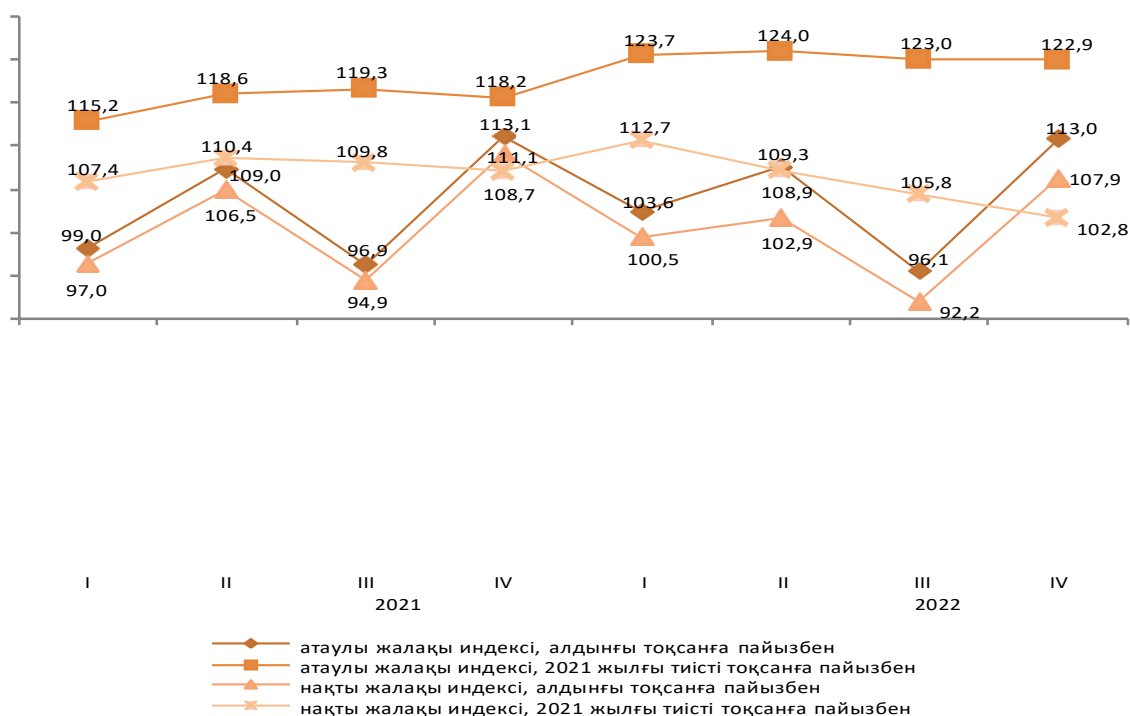
2. Жалақы динамикасы

2022 жылдың алдыңғы тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 13%-ға өсті, нақты жалақы индексі 107,9% құрады.

2021 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 22,9%-ға өсті, нақты жалақы индексі 102,8% құрады.

1 сурет

Қазақстан Республикасындағы тоқсандар бойынша атаулы және нақты жалақы индексі

1 кесте

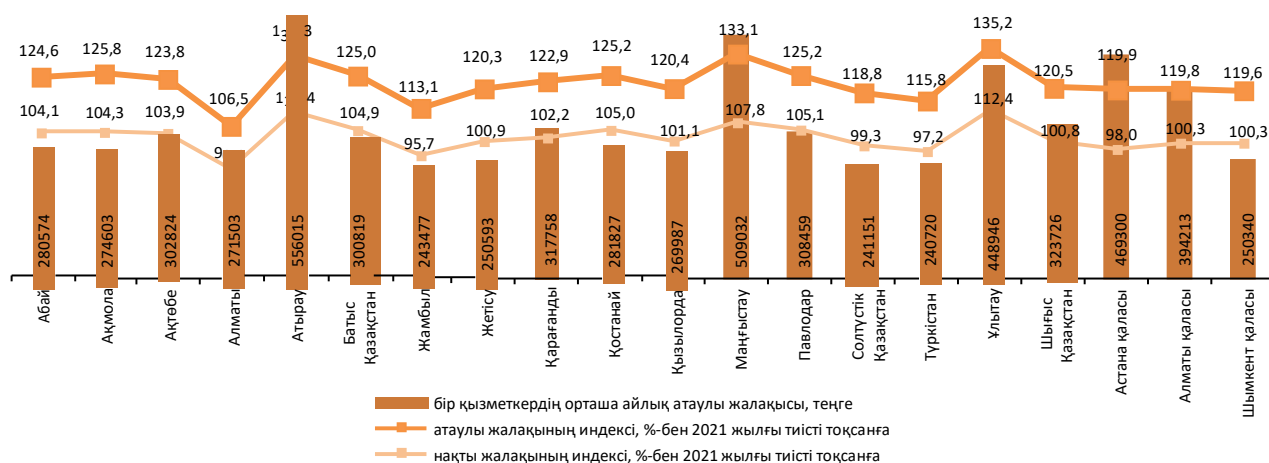
Қазақстан Республикасындағы жалақы

	Айлық жалақының орташа мәні		Нақты жалақы индексі, пайызбен		Айлық жалақының медианалық мәні (бағалау)			
	теңге	пайызбен		өткен тоқсанға	2021 жылғы тиісті тоқсанға	теңге	пайызбен	
		өткен тоқсанға	2021 жылғы тиісті тоқсанға				өткен тоқсанға	2021 жылғы тиісті тоқсанға
2022								
I тоқсан	285 433	103,6	123,7	100,5	112,7	204 172	111,9	133,6
II тоқсан	312 011	109,3	124,0	102,9	108,9	204 196	100,0	122,6
III тоқсан	299 782	96,1	123,0	92,2	105,8	204 211	100,0	126,5
IV тоқсан	338 715	113,0	122,9	107,9	102,8	204 168	100,0	111,9

Өңірлік бөліністе 2021 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда 2022 жылдың IV тоқсанында орташа айлық атаулы

жалақының ең көп өсуі Ұлытау облысында – 35,2%, Маңғыстау облысында – 33,1%, Атырау облысында – 32,3%, Ақмола облысында – 25,8% құрады. Ең төменгі өсім Алматы облысында – 6,5% және Жамбыл облысында – 13,1% байқалды.

2022 жылғы IV тоқсандағы өңірлер бойынша қызметкерлердің айлық жалақысының орташа мәні

2021 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық жалақының ең жоғары өсуі құрылыста – 42%, тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсетуде – 32,6%, ақпарат және байланыс саласында – 31,9%, Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру саласында – 31,6% байқалды. Өнеркәсіпте орташа айлық жалақы – 30%-ға, білім беруде – 14,1%-ға өсті.

2021 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық атаулы жалақының төмендеуі көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну саласында байқалды – 2,4%.

Салалық құрылымда ең жоғары жалақы тау-кен өндіру өнеркәсібінде және карьерлерді қазуда орташа республикалық деңгейден – 2,2 есе, қаржы және сақтандыру қызметінде – 1,9 есе, кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет саласында – 1,6 есе, ақпарат және байланыс саласында - тиісінше 1,4 есе болып тіркелді.

2022 жылғы IV тоқсандағы экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы*

	Орташа айлық атаулы жалақысы			Нақты жалақы индексі, пайызбен	
	теңге	пайызбен		өткен тоқсанға	2021 жылғы тиісті тоқсанға
		өткен тоқсанға	2021 жылғы тиісті тоқсанға		
Экономикалық қызметтің барлық түрлері бойынша	338 715	113,0	122,9	107,9	102,8
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	207 570	94,4	124,1	90,2	103,8
Өнеркәсіп	474 282	114,1	130,0	109,0	108,7
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	728 241	112,2	133,3	107,2	111,5
Өңдеу өнеркәсібі	396 735	114,6	127,0	109,5	106,2
Электрэнергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	326 281	125,4	127,0	119,8	106,2
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	213 699	113,9	126,4	108,8	105,7
Құрылыс	466 521	110,4	142,0	105,4	118,7
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	295 194	110,4	127,3	105,4	106,4
Көлік және жинақтау	427 317	108,5	130,6	103,6	109,2
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	297 370	110,1	132,6	105,2	110,9
Ақпарат және байланыс	488 259	119,6	131,9	114,2	110,3
Қаржы және сақтандыру қызметі	628 164	117,3	120,6	112,0	100,8
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	228 013	106,6	102,7	101,8	85,9
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	534 673	120,3	121,0	114,9	101,2
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	324 927	105,2	122,4	100,5	102,3
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	323 041	129,5	131,6	123,7	110,0
Білім беру	250 014	112,2	114,1	107,2	95,4
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	263 141	107,3	106,9	102,5	89,4

Өнер, ойын-сауық және демалыс	206 502	110,0	121,2	105,1	101,3
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	249 703	100,3	97,6	95,8	81,6

* Кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы](#)

Динамикалық кестелер:

[Қазақстан Республикасы өңірлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Қазақстан Республикасында ай сайынғы, тоқсан сайынғы орташа айлық жалақы](#)

[Қазақстан Республикасындағы жалдамалы қызметкерлер жалақысының медианалық мөлшері](#)

[Қазақстан Республикасындағы бағалау бойынша орташа айлық жалақы](#)

3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы

2022 жылдың IV тоқсанының соңында кәсіпорындар мен ұйымдардағы бос жұмыс орындарының (талап етілетін қызметкерлердің) саны 51 354 бірлікті құрады. Оның ішінде салалық құрылымда 29,7% өнеркәсіптегі бос орындарды құрайды, 28,8% – мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті элеуметтік қамсыздандырудағы және көлік және жинақтаудағы бос орындар.

Өңірлер арасында бос орындар саны бойынша Алматы қаласы – 10 328 бірлік, Астана қаласы – 7 261 бірлік, сондай-ақ Павлодар облысы – 4 379 бірлік және Қостанай облысы – 3 773 бірлік көшбасшы болып табылады.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

4. Глоссарий

Жалақы – бұл экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың, атап айтқанда жалдану бойынша жұмыс істейтін адамдар табысының едәуір бөлігінің басты нысаны болып табылады. Жалақы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес жұмыскердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және жағдайларына қарай еңбек үшін төленетін сыйақы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.

ХЕҰ стандарттарына сәйкес еңбекақының негізгі төрт тобын бөліп көрсетеді:

- 1) тарифтік мөлшерлеме мен лауазымдық айлықақылар бойынша есептелген жалақы;
- 2) біржолғы төлемдер мен сыйлықақылар;
- 3) жұмыс режимі мен еңбек жағдайларына байланысты өтемақы төлемдері;
- 4) Жұмыс өтелмеген уақытқа ақы төлеу.

Орташа айлық атаулы жалақысы есептелген жалақы қорының сомасын қызметкерлердің нақты санына және есепті кезеңдегі айлар санына бөлу арқылы анықталады.

Атаулы жалақы индексі – есепті кезеңде базистік кезеңмен салыстырғанда жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш.

Нақты жалақы индексі – есепті кезеңдегі бағаның өзгеруін ескере отырып базистік кезеңмен салыстырғанда атаулы жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш. Атаулы жалақы индексі тауарлар мен қызметтердің тұтынушылық бағасының индексіне бөлу жолымен анықталады. Екі индекс те бір және сол уақыт кезеңіне жатады.

Медиандық жалақы – есептелген жалақы мөлшері бойынша қызметкерлер санын бөлу қатарының ортасында тұрған және оны тең екі бөлікке бөлетін төмен және жоғары медиандық жалақымен жалақы мөлшері.

5 Әдістемелік түсініктемелер

Тиесілігіне және меншік нысанына қарамастан, қызметкерлердің саны 100 адамнан асатын, сондай-ақ «Шағын кәсіпорын қызметі туралы» (индексі 2-МП) статистикалық нысан бойынша есеп беретіндерден басқа, саны 100 адамға дейін экономикалық қызметтің барлық түрлерінің заңды тұлғалары мен олардың құрылымдық және оқшауланған бөлімшелері еңбекақы статистикасы бойынша мемлекеттік статистикалық байқаулардың объектілері болып табылады.

Орташа айлық жалақыны, жалақы қорының құрамын, жұмыс берушінің жұмыс күшіне жұмсаған шығындарын мемлекеттік статистикалық байқаулар үздіксіз әдіспен жүргізіледі.

Орташа айлық жалақы туралы деректердің көзі "Еңбек бойынша есеп"(индексі 1-Т, кезеңділігі тоқсандық, жылдық) жалпы мемлекеттік статистикалық байқау болып табылады. Осы статистикалық байқау бойынша барлық ірі, орта және шағын (кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда) тексеруге жатады.

6. Қатысты басылымдарға сілтемелер

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны мен жалақысы](#)

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

7. Пайдалы сілтемелер

["Еңбек бойынша есеп" 1-Т статистикалық нысаны \(кезеңділігі тоқсандық\)](#)

[Орташа айлық атаулы жалақы / "Талдау" Ақпараттық-аналитикалық жүйесі](#)

Еңбек және тұрмыс деңгейі статистикасы департаменті	Н. Белоносова Тел. +7 7172 749022	А.Сагнаева Тел. +7 7172 749554 E-mail: a.sagnaeva@aspire.gov.kz	010000, г. Астана Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министерліктер Үйі, 4 кіреберіс
--	--------------------------------------	---	--
